

Рішення
колегії департаменту освіти і науки
Миколаївської облвійськкадміністрації

Протокол № 3

від 21.12.2022

Професійна (професійно-технічна) освіта – інструмент професійної та творчої реалізації здобувача освіти

Заслухавши та обговоривши доповідь заступника директора департаменту освіти і науки облвійськкадміністрації - начальника управління професійної (професійно-технічної), вищої освіти, науки та кадрового забезпечення департаменту освіти і науки облвійськкадміністрації Комісарової Л.О. «Професійна (професійно-технічна) освіта – інструмент професійної та творчої реалізації здобувача освіти», колегія зазначає.

Професійна освіта є запорукою економічного зростання як країни так і області, основним завданням якої є задоволення потреб ринку праці області у кваліфікованих фахівцях.

В умовах військової агресії РФ система П(ПТ)О зазнала значних втрат, які істотно вплинули на її суб'єктів, інфраструктуру, механізм функціонування. 19 червня 2022 р. Верховна Рада України прийняла Закон України № 2312-ІХ, яким внесено зміни до чинного Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту». Наразі передбачено можливість: здобути П(ПТ)О без здобуття повної загальної середньої освіти, яку можна буде отримати в будь-який інший час за кошти бюджету; безоплатно отримати другу робітничу професію через 3 роки після отримання попередньої професії та за наявності страхового стажу й вільних місць у ЗП(ПТ)О; здобути за бюджетні кошти освіту за іншою професією до завершення 3 років або за відсутності підтвердженого страхового стажу, якщо за станом здоров'я особа втратила можливість виконувати роботу за отриманою раніше професією, або для невідкладного забезпечення потреб держави (регіону) у кваліфікованих робітниках; зарахування на навчання до ЗП(ПТ)О незалежно від місця реєстрації; здобуття часткових професійних кваліфікацій із метою підготовки та перепідготовки за короткостроковими програмами під конкретні потреби у відбудові країни; розподілу державного замовлення не лише на підготовку кваліфікованих робітників, а й на їхню перепідготовку та підвищення кваліфікації відповідно до сучасних потреб держави. Також місцеві органи влади тепер на законодавчому рівні наділено повноваженням щодо утримання державних ЗП(ПТ)О до їх повного передання в комунальну власність, а також встановлено механізм убезпечення від необґрунтованої реорганізації чи ліквідації ЗП(ПТ)О протягом 10 років.

Професійна (професійно-технічна) освіта має бути безпосередньо пов'язана з потребами економіки держави, а її якість відповідати сучасним вимогам, адже у ринкових умовах виробництва втриматися на робочому місці

зможуть лише висококваліфіковані працівники, які досконало володіють сучасною професією, можуть швидко змінювати спеціалізацію, що може стати певним гарантом їх зайнятості.

Мережа закладів професійної (професійно-технічної) освіти області (далі – П(ПТ)О) складає 24 заклади:

2 професійно-технічних училища;

18 професійних ліцеїв (та 2 філії);

3 вищих професійних училища;

1 навчальний центр при кримінально-виконавчих установах закритого типу.

Наразі продовжується системна, виважена, об'єктивна оптимізація мережі закладів П(ПТ)О. Ми бажаємо створити потужні заклади освіти, які швидко змогли б реагувати на потреби ринку праці, враховувати запити особистості, готувати конкурентоспроможного випускника, забезпечувати навчання впродовж життя на здобуття професійних кваліфікацій, але життя вносить свої корективи. Тому реорганізацію восьми закладів П(ПТ)О наразі призупинено.

Основними завданнями професійної (професійно-технічної) освіти наразі є: якісна підготовка здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти; підвищення рівня престижності професійної (професійно-технічної) освіти в Україні; відповідність змісту освіти та методики викладання вимогам ринку праці та потребам особистості; розвиток державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти.

ЗП(ПТ)О Миколаївської області здійснюють підготовку кваліфікованих робітників на умовах регіонального замовлення. Регіональне замовлення формується за пріоритетними напрямками підготовки робітничих кадрів та підготовки фахівців з урахуванням:

попиту та пропонування робочої сили на ринку праці, в тому числі за видами економічної діяльності та професіями відповідно до Класифікатора професій;

чисельності зареєстрованих безробітних за видами економічної діяльності та професіями відповідно до Класифікатора професій;

прогнозних показників економічного і соціального розвитку області на середньострокову перспективу за окремими показниками;

звітних даних за попередні роки та за поточний рік щодо обсягів та індексів валового внутрішнього продукту, структури валової доданої вартості тощо.

З метою забезпечення регіонального ринку праці фахівцями та кваліфікованими робітничими кадрами розпорядженням начальника облвійськкадрміністрації від 13.07.2022 № 249-р затверджено обсяги регіонального замовлення на підготовку у закладах фахової передвищої, професійної (професійно-технічної) освіти області робітничих кадрів, бакалаврів та фахових молодших бакалаврів у 2022 році.

Виконання регіонального замовлення на підготовку робітничих кадрів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти області у 2022 році склало 80 %.

Заклади П(ПТ)О, у яких у 2022 році виконання регіонального замовлення виконано:

на 100 %:

Професійно-технічне училище № 17;

Надбужький професійний аграрний ліцей;

більше ніж на 100 %:

ДНЗ «Южноукраїнський професійний ліцей» (106,29 %);

Маринівський професійний аграрний ліцей (115,33 %);

Арбузинський професійний аграрний ліцей (109,60 %);

Сланецький професійний аграрний ліцей (100,77 %);

Казанківський професійний аграрний ліцей (110,24 %);

менше ніж на 50 %:

Миколаївський професійний машинобудівний ліцей (34,67 %);

Державний навчальний заклад «Баштанський професійний ліцей» (38,46 %).

З метою своєчасного виконання державних гарантій департаментом освіти і науки обласної військової адміністрації щороку проводиться аналіз контингенту учнів закладів П(ПТ)О, збирається та опрацьовується інформація щодо наявності та руху контингенту зазначеної вище категорії.

Станом на 01.11.2022 контингент закладів П(ПТ)О складає 9620 осіб.

За підсумками 2021/2022 навчального року випуск склав 3946 осіб, кількість працевлаштованих за робітничою професією – 1648 (47,0 %).

Поряд з основною функцією професійна (професійно-технічна) освіта виконує важливі функції соціального захисту - забезпечує умови для навчання учнів пільгових категорій.

Із 206 випускників закладів П(ПТ)О із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа, працевлаштування яких було передбачено розпорядженням голови обласної військової адміністрації від 21.04.2022 № 152-р «Про організацію працевлаштування випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти області 2021/2022 навчального року з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа» 86 осіб працевлаштовано за обраними професіями на підприємства міста та області.

Інформація про результати прийому учнів окремих категорій закладів П(ПТ)О

станом на 01.09.2022

Назва показника	Кількість осіб
Діти сироти та діти, позбавлені батьківського піклування	194
Внутрішньо переміщені особи	477
Особи з фізичними та розумовими вадами	18
Особи, які мають одного з батьків	307

Особи з неблагополучних сімей	29
Особи з малозабезпечених сімей	209
Всього:	1234

З метою інформування молоді про різноманітні професії, про їх особливості, виховання інтересів до певної професії з урахуванням особистісних здібностей закладами професійної (професійно-технічної) освіти області під час вступної кампанії за допомогою ЗМІ та Інтернет-ресурсів проводилась профорієнтаційна робота – забезпечення надання профорієнтаційних послуг випускникам закладів загальної середньої освіти та молоді, а саме: Дні відкритих дверей протягом березня-травня 2022 року, виставки, майстер класи, консультації, заходи з метою презентації ЗП(ПТ)О, під час яких педагогічні колективи презентують свої здобутки.

На офіційних веб-сайтах департаменту освіти і науки обласної військової адміністрації, закладів професійної (професійно-технічної) освіти відбувається постійне оновлення електронних баз даних профорієнтаційного спрямування (перелік закладів професійної (професійно-технічної) освіти, професій, які можна в них отримати).

З метою професійної орієнтації молоді та підвищення позитивного іміджу, престижності професійної (професійно-технічної) освіти області, популяризації робітничих професій, розвитку, підтримки та стимулювання творчого самовдосконалення здібної учнівської молоді з числа здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти 2021 року започатковано профорієнтаційний конкурс-челендж «Професійна освіта Миколаївщини – країна можливостей» серед здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти Миколаївської області. Участь у заході взяли 23 заклади професійної (професійно-технічної) освіти області. У 2021 році вперше за ініціативи роботодавців було проведено обласний конкурс фахової майстерності серед майстрів виробничого навчання і здобувачів освіти.

Внаслідок повномасштабної військової агресії зі сторони російської федерації у Миколаївській області зазнали руйнації 11 закладів П(ПТ)О.

Кількість закладів П(ПТ)О, які розпочали навчання з 01 вересня 2022 року в області: 5 – очна форма навчання, 17 – змішана.

З метою заохочення та матеріальної підтримки перспективної молоді області, реалізації їх професійних, творчих, соціальних інтересів в області щороку студентам закладів вищої, фахової передвищої освіти та учням закладів професійної (професійно-технічної) освіти призначається стипендія голови Миколаївської обласної державної адміністрації та Миколаївської обласної ради.

Відповідно до Програми розвитку освіти Миколаївської області на 2021-2025 роки, затвердженої рішенням Миколаївської обласної ради від 23.12.2020 № 28, збільшено розмір зазначеної стипендії (3 учні закладів професійної (професійно-технічної) освіти з вересня 2022 року до серпня 2023 року отримуватимуть 1500 грн).

За результатами оцінювання 08 листопада 2022 року визначено 3 учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти, які за підсумками 2020/2021 навчального року отримуватимуть стипендію голови Миколаївської обласної державної адміністрації та Миколаївської обласної ради:

Некрасова Ірина Костянтинівна – учениця Миколаївського професійного ліцею будівництва та сфери послуг;

Слободзян Анастасія Дмитрівна – учениця Вищого професійного училища № 21 м. Миколаїв;

Сосновський Артем Олегович – учень Миколаївського професійного суднобудівного ліцею імені Героя Радянського Союзу В.О. Гречишнікова.

Завдяки ініціативі Міністерства освіти і науки України, коштам ЄС та за підтримки Німецького державного банку розвитку KfW, Український фонд соціальних інвестицій в листопаді організував чергове постачання допомоги внутрішньо переміщеним особам, яких розмістили в гуртожитках закладів професійної (професійно-технічної) освіти, що беруть участь у проєкті.

У третьому пакеті загальною сумою понад 4,5 мільйона гривень допомогу отримав Новоодеський професійний аграрний ліцей:

- по 75 столів та шаф;
- по 150 ліжок, матраців, на матрацників, подушок та ковдр;
- 200 комплектів постільної білизни;
- по 200 кухонних та банних рушників;
- 500 стільчиків;
- 201 одиницю побутової техніки: бойлери, пральні машини, холодильники, електричні плити, мікрохвильовки, мультиварки, електрочайники, електричні обігрівачі, праски та телевізори.

У зв'язку із зазначеним вище колегія

ВИРІШИЛА:

1. Інформацію викладену у доповідній записці «Професійна (професійно-технічна) освіта – інструмент професійної та творчої реалізації здобувача освіти» взяти до відома.

2. Департаменту освіти і науки Миколаївської облвійськкадміністрації:

1) продовжити процес оптимізації мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти області для забезпечення якісної підготовки кваліфікованих робітників з урахуванням їх спеціалізації;

Термін: до 2024 року

2) продовжити реалізацію Стратегічного плану розвитку системи професійної (професійно-технічної) освіти Миколаївської області на 2021-2027 роки;

Термін: до 2027 року

3) продовжити реалізацію проекту «EU4Skills»: Кращі навички для сучасної України».

Термін: до 2027 року

3. Керівникам закладів професійної (професійно-технічної) освіти:

1) формувати пропозиції до регіонального замовлення на підготовку робітничих кадрів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до договорів з роботодавцями та потреб регіонального ринку праці;

Термін: постійно

2) забезпечувати підвищення престижності закладів освіти шляхом покращення профорієнтаційної роботи серед учнів, соціального партнерства, активізації роботи із засобами масової інформації;

Термін: постійно

3) надати пропозиції щодо створення кваліфікаційних центрів на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Термін: до 23.01.2023

4. Керівникам закладів професійної (професійно-технічної) освіти, на базі яких створено навчально-практичні центри, посилити роботу щодо вдосконалення роботи навчально-практичних центрів.

Термін: постійно

Голова колегії

Алла ВЕЛІХОВСЬКА

Секретар колегії

Наталя ХРУЩ